

BLÁBOLY NEUMĚLCOVY – část 8.

Zdravím všechny své otrlé čtenáře, předpokládám, že neotrlí už odpadli a není třeba tu ztrácet místo obvyklými zákazy a nedoporučeními. Dnešní povídání mělo být původně o něčem jiném, ale aktuální vývoj situace si žádal změnu. Tentokrát také opustím OZP (otázku z publika) a nahradím ji „otázkou vyplývající z diskuse“ (OVZD) Mimochodem, třeba z těch zkratek Velký Bratr zblbne. Opřu se při tom o jisté zkušenosti z AO, kde k tomu panoval jistý konsensus (česky „shoda“).

OVZD: Co, myslíš, má mít obraz jméno?

ODM: O tom se lze jistě dlouho dohadovat, ale co když odpovím (řečnickou) otázkou: „Máte rádi anonymy“? Nebo ještě lépe: Jdete po ulici a proti vám jde dav lidí (někde třeba jen daveček, ale na principu to nic nemění). Každý člověk v davu má jistě tvář, nějakou. Předpokládám, že až na velmi vzácné případy (mimořádně krásná dívka, je zcela ignorujete, především proto, že je neslušné civět na neznámého člověka a jemu by to nemuselo být příjemné. Uvidíte-li někoho známého, třeba jen „od vidění“, pozdravíte, dáte na vědomí, že jste ho jakožto slušně vychovaní lidé vzali na vědomí, a jdete dál. Potkáte-li dobrého známého, kolegu ze zaměstnání, příbuzného jakkoliv vzdáleného, ... a nejste-li ve stavu „studené války“, nejenže pozdravíte, ale dokonce hodíte řeč, třeba jen o počasí. A je-li to velmi dobrý známý, proberete situaci doma i ve světě, co provedly děti, jaký že máte názor na nového prezidenta v Urundi-Burandi, koho kousnul váš pes, a dokonce si dovolíte slovy „vidím, že se ti daří dobře“ vyzdvihnout zvýšení tělesné hmotnosti vašeho protějšku.

A to je vlastně odpověď na tu otázku. S obrazy je to v principu stejné. Až na velmi vzácné případy (obrazu mimořádně krásného) anonymní obraz přehlídnete jak saharskou poušť, o maďarské pustě ani nemluvě. Je-li k obrazu připojen název, už to není anonym a už stojí alespoň za povšimnutí či formální pozastavení. Ostatně to patří k reklamním trikům – spojit obraz s textem a upoutat pozornost. Je-li u obrazu připojena ještě informace o technice provedení, velikosti, je to zase o poznání lepší, divák už začíná přemýšlet, hodnotit, posuzovat. Ovšem, a teď pozor, jestli má obraz ještě nějaký „příběh“, tak má vlastně vyhráno jak ten obraz, tak autor a s ním i diváci mající o zábavu postaráno.

Za „největší“ pitomost považuji výrok: „Já obrazu žádné jméno dávat nemusím, za mne mluví ten obraz“. To je jako poslat do světa vlastní dítě beze jména. A ještě se tím chlubit. Představte si, že by se dva lidé o nějakém obrazu bavili stylem: „No víš, ten vobraz, co na něm je ta baba středního věku, jak má jednu ruku přes druhou a pošklebuje se lidem, co jdou kolem“. A přitom by stačilo říci: „Mona Lisa“. Cítíte ten rozdíl? A čím více informací o obrazu poskytnete, tím lépe ho propagujete a upoutáváte na něj pozornost. A vsadte se, že když k obrazu připojíte příběh, že se k němu strhne diskuse a že někdo přidá ještě nějaký příběh navíc a bude kolem docela zábavno ba veselo (občas i k popukání).

Pro příklad nemusíme jít daleko. U mého obrazu Les u Roudničky v albu na Malíři sobě –album jsem napsal, jak se při vystavení u něj strhla manželská hádka, protože paní ho nechtěla dost rychle koupit a tak ho manželskému páru „vyfoukl“ jiný zájemce. A pod obrazem se během velmi krátkého času

objevily tyto příspěvky – budu je citovat (s nepatrnými redakčními úpravami), protože jsou přímo duši hladící:

P.V.: Někdo kupuje jména a někdo potěšení ?!

I.Š.: Obraz s krásným příběhem, Honey.To bylo potěšeníčko - ještěže nepadaly facky.

I.Š.: Když jsem malovala kapličku u nás na návsi, "zašlajfoval" u mne asi 11-ti letý hošík na kole."Dobrý den, já jsem XY z místní domobraný. Můžete mně říct, co tady děláte!"

„ Já maluju kapličku.“

„ Ukažte! No dobrá, je si to docela podobný, můžete pokračovat!"

O kapličku byl velký zájem na mé první výstavě v roce 2016 při obecní slávě na sále, když se obnovená kaple světila po restaurování. Pohled z druhé strany visí na obecním úřadu.

J.A.: To já jsem obraz prodala a po létech se mi vrátil domů, protože majitel ho nechal v kanceláři, kde jsem začala pracovat, nebyl v evidenci, tak jsem si ho vzala, když jsem odcházela:)

----- (konec citací)

Zajímavé, že? A to jsem kvůli zestručnění vynechal repliky, které se nacházejí mezi uvedenými citacemi, ale každý si je v tom albu může najít.

Prosím, nezkoušejte se ze své lenosti vylhat, že u vašich obrazů se nic takového neodehrálo. Příběhem obrazu může být cokoliv od hledání modelu, volbu techniky, přes nehody při malování (vypnuli mi proud, dodělával jsem to potmě; rozlil jsem terpentýn a smrděl celý týden; potvora pes nechtěl posedět ani při fotografování), či jak se vám obraz zprvu nelíbil, až po patálie s rámováním či o nutnosti oprav poškození při vystavení. Fantazii se meze nekladou. Ostatně jste už možná slyšeli, že diamanty, šperky a obrazy s kriminální i jinou známou minulostí (byly ukradeny, považovány za ztracené, atd.) se prodávají za nápadně vyšší ceny. Činí je to totiž originálnějšími a unikátnějšími.

Pokud vám stačí, když tu a tam vám někdo ryze formálně a zdvořilostně vaše dílo pochválí, budiž. Ignorujte moje výše uvedené bláboly. Ale chcete-li se něco opravdu o svých obrazech dozvědět, vypusťte je do světa s názvem a příběhem, a jakmile se u nich objeví (a ona se objeví) nějaká diskuse, můžete si ji kormidlovat podle své chuti a nálady, vyvolat kritické postřehy, získat cenné rady, podělit se vzájemně o zkušenosti. V tom bylo to kouzlo AO, že se podařilo nastolit rodinnou atmosféru a s mnoha debatami nad obrazy. Jen se nesmí připustit vstup hulvátů.

Malá poznámka k názvům. Název doplňuje obraz (i fotografii či sochu). Neměl by opakovat to, co je zřejmé. Měl by nést nějakou rozšiřující informaci, ale tím není myšlena informace technická, spíše taková „dolaďovací“, může se týkat místa, může parafrázovat nějaký citát nebo mít poetický podtext, opět se fantazii meze nekladou. Mít na obraze západ slunce a název „Západ slunce“ je přece jenom trochu stupidní. Bude-li tam název „Západ slunce na Zambezi“, tak už jistě cítíte, že je to o něčem jiném. Bude-li to něco jako „Uf, přežili jsme další den“ nebo „A jde se spát“, tak jistě už vidíte, jak se ta nálada obrazu dá navíc ještě proměnit na různý způsob. Skutečně to stojí za chvilku zamýšlení, když už jste si dali s obrazem práci.

OVZD: Mně k obrazům nikdo nic nepíše. Jsou tak mizerné nebo čím to je?

ODN: Se slovem mizerné bych s mnoha důvodů zacházel velmi, ale opravdu velmi opatrně. Objevuje se hlavně u hulvátů na straně diváků a na straně autorů u lidiček trpících nedostatkem sebevědomí nebo nadměrnou sebekritičností. Hulvátství na straně diváků se dá řešit „cenzurou“, ale lepší je nějaký „chvat judo“ – s humorem to přijmout a pak odpálit, hulváta v tom vymáchat, aniž byste ho o jeho názor připravili a zachovat si „glanc“. Jestli vám to připadá moc akademické, tak nějaký příklad praktický: „Já vím, že ten můj obraz je mizerný, proto jsem ho tady také vystavil/a, abych se od Vás, jakožto věhlasného znalce umění a slovuťného umělce poučil/a, jak to má správně vypadat. Kdepak najdu Vaše obrazy ke studiu?“

Z nedostatku sebevědomí se dá také udělat přednost. Někdy je to i lepší než oplývat nadměrným (a odpuzujícím) sebevědomím ve stylu současného předsedy jedné kdysi významné politické strany. Řeknu s malou (jak je u mne a u přítele Josefa Švejka zvykem) oklikou. Kdysi jsem pod tlakem politických dobrodruhů usazených ve školských orgánech učil také „Úvod do světa práce“. Metodické pokyny k tomu vydané byly neskutečné slátaniny vytvořené u luxusního úřednického stolu, za nímž musel sedět někdo, kdo v životě ve fabrice nebo podobné instituci nepracoval. Tak jsem si to překopal podle svých životních zkušeností. Byla řeč o přípravě ke konkursnímu pohovoru u možného zaměstnavatele. Typická situace, do níž se dostane mnohý začátečník (jiné to je u konkursu do funkce generálního ředitele, vybíraného z protřelých žraloků). Co odpovědět na otázku u konkursů častou: „Jakého byste si představoval/a šéfa?“ Studentů jsem se nejdříve zeptal, co by navrhovali. A oni chtěli, aby to byl šéf, spravedlivý, hodný, nebyl náladový, byl mladý a hezký (skutečně!). Tak jsem jim to zatrhl a povídám: „Hloupost, tím komisi neohromíte, a takový šéf z povahy věci ani nemůže existovat. Řekněte jim, že si strašně přejete šéfa, od kterého byste se mohli něco naučit.“ Opravdu jsem věděl, o čem mluvím a vím to i teď.

Páni malíři a dámy malířky, chtějte diváky a diskutéry, od nichž se můžete něco naučit. Přimo je o to požádejte: „Mně samotné/mu se to moje dílo moc nezdá, poradte, co je špatně a jak by se to dalo vylepšit?“ Budte ujištěni, že na straně diváků padnou zdvořilostní bariéry, nutící je napsat jenom : „Máš to pěkné!“, což je většinou dobré na pošimrání, ale vcelku k ničemu. Zasybou vás různými radami, někdy i protichůdnými, někdy se i pohádají mezi sebou, ale vy si máte z čeho vybrat a o čem přemýšlet. A jestli máte pocit, že to je hloupost, co tu píšu, tak máte sice pravdu, protože já píšu hlavně hlouposti, ale zamyslete se především sami nad sebou. Píšete něco vy jiným? Nečekáte jenom pasivně, až o vás někdo zavadí? Zkuste se rozhlédnout a tu a tam k obrazům jiných něco napsat. Ale žádnou frázi „Máš to hezké“ (přiznám se, že tohle přimo nesnáším), ale spíše „Tohle mne moc zaujalo a líbí se mi to, protože...(nějaké zdůvodnění). Pěkně prosím, mrkni ke mně do alba, u některých obrazů bych potřeboval/a poradit“. Věřte, že se u vás počítačové „dveře netrhnou“ .

A když už jsme u těch „mizerných“ obrazů, připomeňme si jedno staré přísloví našich babiček, které sice používaly v jiné souvislosti, ale sem pasuje také: „Na každý hrnec se najde poklička“. Co se jednomu nelíbí, za to může být druhý ochoten dost zaplatit. O příklady by nouze nebyla, viz již dříve zmíněné „vzory na úklidový papír“ .

Pokud jste o dočetli až sem, byť s vědomím, že tak sebestředného pitomce jste ještě nepotkali, máte moje uznání a předem děkuji za všechny smajlíky, byť by měly palec dolů. Hlavně, že jsem potěšil v sobě to malé šikanované dítě, které nikdo nesnášel. Ale to už sem nepatří.

(Pro ty nejotrlejší pokračování někdy příště).